

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЙ»

О.Є. Восцька, Т.В. Бордун, І.С. Чернега

Відповідно до навчальних планів підготовки бакалаврів за спеціальністю «Менеджмент» вивчення дисципліни «Система технологій» передбачено у другому семестрі. Проблема викладання дисципліни пов'язана з тим, що студенти-першокурсники ще не чітко уявляють зміст майбутньої професійної діяльності. А саме на першому та другому курсах закладається фундамент професії, який складає теоретичний професійний інтерес та професійне теоретичне мислення. Студенти першого курсу хочуть стати спеціалістами своєї справи, але не усвідомлюють, що це означає, які зусилля треба докласти, щоб стати високоякісним фахівцем. І завжди задають питання: «Для чого необхідна ця дисципліна?»

В умовах ринкових відносин роль технологічного розвитку різко зростає. Своєчасна зміна технологій забезпечує конкурентоспроможність, а правильна технологічна політика є основою її процвітання. Рівень технологій будь-якого виробництва здійснює вирішальний вплив на його економічні показники, тому необхідні достатні знання сучасних технологічних процесів. У практичній діяльності менеджера, економіста технології є головним об'єктом для інвестицій. Саме за рахунок прибутку, отриманого від своєчасно і розумно вкладених у технологію фінансових коштів, забезпечується проведення ефективної соціально-економічної політики.

Для того, щоб управляти виробництвом, аналізувати його господарську діяльність, визначати економічну ефективність науково-технічних розробок і їх практичне освоєння, вирішувати завдання кількісного і якісного розвитку матеріально-технічної бази виробництва за рахунок реалізації останніх досягнень науки і техніки, необхідно мати конкретне уявлення про саме виробництво, його структуру, передові технологічні процеси. Без знання конкретних технологій, технологічних можливостей того або іншого процесу, видів виготовленої продукції менеджер не може забезпечувати якісне виконання поставлених перед ним завдань. Аналіз конкретних прогресивних технологій у різних галузях харчової промисловості дозволить розширити уявлення про них, одержати знання про їхню специфіку та особливості виробництва. Економіст, який недостатньо знає виробництво, оперуючи економічними категоріями і цифрами, може не розгледіти, що за ними стоїть, чим вони зумовлені, чим викликані їх зміни. Знання виробництва допоможуть економісту прийняти правильне рішення. Інженерні знання допоможуть зрозуміти і оцінити нові можливості, що виникають у зв'язку з розвитком і досягненнями науки і техніки.

Мета викладання дисципліни «Система технологій» - формування у майбутніх фахівців-менеджерів поняття про суспільне виробництво, що включає в себе багато галузей, які відрізняються технологічними процесами, знаряддями праці, витратами на виробництво продукції, методами та технологіями, техніко-економічними показниками у провідних галузях харчової промисловості.

Головні завдання навчального курсу: ознайомлення з особливостями виробництва в харчовій і переробній промисловостях; формування у студентів технологічного мислення; надання теоретичних знань з основ техніки, побудови виробничих і технологічних процесів та їх класифікації; вивчення основних техніко-економічних показників, раціональної організації виробничих процесів; навчити студентів робити аналіз ефективності впровадження різних технологій у виробничий процес. У результаті вивчення курсу студенти повинні знати: основні поняття техніки і технології; види виробничих і технологічних процесів та їх класифікацію; особливості сировинної бази і вплив якості сировини на якість готової продукції; шляхи удосконалення основних технологічних процесів; техніко-економічні показники технологічних процесів. Вміти на основі системного аналізу оцінювати ефективність окремих технологічних процесів; здійснювати аналіз і економічну оцінку технічних рішень; приймати рішення з розробки стратегії та технологічного оновлення виробництва, забезпечення ефективного функціонування технологічних процесів; систематизувати та використовувати базову, керуючу і довідкову інформацію, яка необхідна для прийняття рішень із технологічного оновлення виробництва.

Щоб зацікавити та спонукати студентів-першокурсників до вивчення дисципліни на перших заняттях необхідно, щоб зміст навчального матеріалу був зрозумілим, спирався на їх минулий досвід, викликав у студентів позитивні емоції. Дуже важливо розібратися зі студентами значення змісту дисципліни для майбутньої професії. Оскільки значна частина першокурсників, які вступають на навчання у заклад вищої освіти, ще недостатньо володіють інформацією щодо майбутньої професії. Значна частина студентів має недостатньо розвинені навчальні навички: вміння конспектувати, будувати доповідь на заняття, виділяти головне у тексті, правильно організовувати та розподіляти навчальний час. Тому викладач повинен звертати увагу на ці особливості і підбирати темп лекції таким чином, щоб студенти встигали занотовувати матеріал, відводити більше часу на пояснення та запитання.

Для кращого засвоєння матеріалу лекційні заняття необхідно проводити з використанням мультимедійних презентацій. Це дозволяє активізувати психічні процеси студентів: сприйняття, увагу, пам'ять, мислення. Набагато активніше і швидше відбувається збудження пізнавального інтересу. Інформація, оформлена в логічні або асоціативні ряди, покращує сприймання, розуміння, запам'ятовування і тим самим робить процес навчання більш ефективним. Адже усім відомо, що лише слухове сприйняття дає студенту засвоєння

матеріалу на 15%, зорове сприйняття - 25%, а от одночасне використання слуху й зору підвищує ефективність до 65%.

При вивченні технологічних процесів харчових виробництв особливо ефективно використання анімації. На відміну від статичних картинок, анімація відображає тимчасові зміни безпосередньо. Студентам цікаво бачити процеси в динаміці. Сприйняття інформації за допомогою анімації допомагає отримати більш глибокі враження й керувати увагою аудиторії, створює стимули продовжувати навчання з даної дисципліни.

Істотно покращує сприйняття й осмислення питань використання навчальних відеофільмів. Перегляд навчальних відеофільмів спонукає студентів підходити до опрацювання теоретичного матеріалу, підготовки до практичних занять більш відповідально і відчувати себе учасниками виробничого процесу. Студентам надзвичайно важливо якщо не спробувати на дотик, то хоча б побачити своїми очима на екрані справжній виробничий процес (наприклад, виробництво хліба, борошна, комбікормів тощо).

Таким чином, при викладанні дисципліни «Система технологій» використовуються різні прийоми для ефективного засвоєння матеріалу. Застосування інформаційних технологій забезпечує високу якість знань студентів, розвиток розумових і творчих здібностей, таких необхідних для подальшої трудової діяльності висококваліфікованих фахівців.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВИЩИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДАХ

А.П. Ліпін, І.М. Шипко

Завдання сучасної системи вищої технічної освіти України зазнали певних змін, що стосуються, у першу чергу, переорієнтації кінцевих результатів своєї професійної діяльності. На перший план сьогодні вже вийшла не підготовка висококваліфікованого інженера, який досконало володіє набором фахових знань, а підготовка різносторонньо розвиненої конкурентоздатної на ринку праці особистості.

Під різносторонньо розвиненою особистістю сучасного випускника вищого технічного або технологічного навчального закладу ми розуміємо людину, яка, окрім інженерної, або інженерно-технологічної підготовки, досконало володіє комунікативними та управлінськими, психолого-педагогічними та економічними, екологічними та етико-естетичними і т. д. знаннями, навичками та уміннями. Сучасний інженер або інженер-технолог - це високоосвічена людина, яка в будь-якій ситуації здатна спілкуватись не лише на вузькопрофесійні, а й на будь-які загальнокультурні, чи загальнолюдські теми. Але, щоб досягти такого результату, кожному викладачеві ВНЗ потрібно відповідати вимогам аксіоми: високопрофесійного фахівця може підготувати

Ефективне навчально (науково)-методичне забезпечення освітнього процесу - один з шляхів поліпшення якості вищої освіти Н.О. Дец, Л.Д. Риженко.....	71
Впровадження дисциплін циклу сталого розвитку в навчальні програми ОНАХТ Л.З. Бошков.....	74
Доброчесність як складова моделі внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО С.О. Данильченко, В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин.....	75
Доктор філософії (PhD) - новий шлях до наукового ступеня І.О. Павлова, О.О. Лівенцова.....	79
Основні нормативно-правові аспекти реалізації експерименту з присудження ступеня доктора філософії О.О. Лівенцова, І.О. Павлова.....	81
Науково-дослідна практика - важливий етап підготовки магістрів Ю.Д. Чумаченко.....	84
Перспективи впровадження дуальної освіти для студентів навчальних закладів Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва.....	86
Залучення студентів коледжів до науково-дослідної роботи Л.К. Овсянникова, О.Г. Соколовська, Л.О. Валецька, В.А. Шалений.....	89
Досвід передових підприємств галузі - у навчальний процес Г.М. Станкевич, Т.В. Страхова, А.В. Борта, Л.К. Овсянникова.....	90
Наукові підходи до обґрунтування концепції системи неперервної освіти І.М. Цимбалюк.....	91
Забезпечення якості викладання дисципліни «Система технологій» О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун, І.С. Чернега.....	95
Особливості викладання технічних дисциплін в технологічних вищих учбових закладах А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	97
Використання настільних ігор у навчанні студентів економічним дисциплінам Т.В. Свистун.....	98
Взаємозв'язок консалтингу і науки Т.В. Бордун, Л.О. Валецька.....	101
Застосування ділових ігор при вивченні дисципліни «Антикризове управління» Н.Й. Басюркіна.....	104
Застосування інноваційних методів викладання для підвищення якості вищої освіти Л.М. Тележенко, І.М. Калугіна, С.О. Поплавська.....	105
Використання сучасних методів навчання у закладах вищої освіти А.Д. Салавеліс, А.К. Бурдо, О.В. Золовська.....	106